

Hemşirelik Fakültesi İntörn Öğrencilerinin Bireyselleştirilmiş Bakımı Değerlendirmeleri

Hazel Bağcı^{1*}, Şebnem Çınar Yücel², Sinem Özer Demir³, Hilal Çetinkaya²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi, 35330, İzmir

²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, 35040, İzmir

³Sarıkamış Devlet Hastanesi, 36500, Kars

ÖZET:

Amaç: Bu araştırma, intörn hemşirelerin bireyselleştirilmiş bakım (BB) hakkında görüşlerini değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu araştırmanın evrenini, bir hemşirelik fakültesinde okuyan 2015-2016 eğitim-öğretim yılı dördüncü sınıf öğrencileri (n=180), örneklemini ise araştırmaya katılmayı kabul eden 130 intörn öğrenci oluşturdu. Araştırmada veriler, 'Birey Tanıtım Formu' ve 'Bireyselleştirilmiş Bakım Skalası-Hemşire Ölçeği' kullanılarak toplandı. Veri toplama araçları, araştırmacılar tarafından katılımcılara sınıf ortamında grup tipi anket yöntemi şeklinde uygulandı.

Bulgular: İntörn hemşirelerin %66.2'sinin hemşirelik mesleğini kendilerine uygun bulduğu, %71.5'inin bireyselleştirilmiş bakımı doğru tanımladığı, %96.9'unun bireyselleştirilmiş bakımın gerekliliğine inandığı belirlenmiştir. Öğrencilerin, Bireyselleştirilmiş Bakım Skalası A ortalaması 3.72±0.98 iken, Bireyselleştirilmiş Bakım Skalası B ortalaması 3.83±0.94 olarak hesaplanmıştır.

Sonuç: Araştırma sonucunda, intörn hemşirelerin hemşirelik uygulamaları sırasında hastaların bireyselliğini destekleme ve hastanın bakımını bireyselleştirme algılarının yüksek olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Bireyselleştirilmiş bakım, bakım, intörn hemşire

Evaluation of Individualized Care of Nursing Faculty Intern Students

ABSTRACT:

Purpose: This study was conducted as a descriptive study in order to assess their views on individualized care of intern nurses.

Material and Methods: The universe of this research, School of Nursing in the 2013-2014 academic year, students studying in fourth grade (n=180), the sample of the 130 interns who agreed to participate in the research nurse created. The data in the study, intern nurses containing sociodemographic characteristics 'individual Description Form' and 'Individualized Care Scale - Nurse Scale' use by researchers in the classroom group type is collected by a questionnaire.

Results: 66.2's% of the nurses themselves of nursing interns as appropriate, individualized care of the correctly identify 71.5%, it was determined that 96.9% believe in the necessity of individualized care. Students with Individualized Care Scale while average 3.72 ± 0.98, Individualized Care Scale B average has been calculated as 3.83 ± 0.94.

Conclusion: In conclusion, intern nurses in nursing actions supporting the individuality of the patient while they practice and the patient's perception was determined to maintain a good level of customization.

Keywords: Individualized care, care, intern nurse

GİRİŞ

Bakım kavramı Türk Dil Kurumu (2019)'na göre, bakma işi, bir şeyin iyi durumda kalması için gösterilen özen, harcanan emek, birinin beslenme, giyim vb. gibi gereksinimlerine destek olma işi olarak belirtilmiştir (TDK, 2019). Hemşirelik, bütünsel bakım ilkesini uygulayarak, bireyi, aileyi, toplumu ve nüfusu bir bütün olarak sağlıklı tutmaya yönelik bir sanat ve bilimdir (Kasa ve Gedamu, 2019). Hemşirelik insana hizmet eden ve hemşirelik bakımından temellenen bir meslektir. Bakım sadece hemşireliğe özgü bir uygulama olmamakla birlikte, hemşirelik için özgündür (Dinç, 2010). Bireyin, kişisel gereksinim ve istekleri karşılandığında kaliteli bir bakımdan söz edilebilir (Acaroğlu ve Şendir, 2012). Hemşireliği 'İnsan Bakım Bilimi' olarak kabul eden Jean Watson; bakımın özellikle hemşirelik mesleğine özgü olduğunu, hemşire hastanın yanında fiziksel olarak bulunmasa da verdiği bakımla hastanın zihninde yer edeceğini vurgulamıştır (Watson, 2012).

Bireyselleştirme kavramı, bireylerin inanç, değer, duygu, düşünce, tercih, deneyim ve algılarını dikkate alarak hemşirelik bakım girişimlerine dâhil etme şeklinde tanımlansa da evrensel bir tanımlı bulunmamaktadır (Acaroğlu ve Şendir, 2012). Hemşirelikte ifade edilen bireyselleştirilmiş bakım (BB), temel hemşirelik yöntemine 1970'lerde eklenmiş olup, 1990'lardan beri kullanılıyor olmasına rağmen kavram ile ilgili hemşirelik araştırmaları literatürde oldukça yenidir (Ceylan, 2014). BB, hemşireliğin felsefesini, etik kod ve değerlerinin temelini oluşturan, insanın tek, eşsiz ve bir bütün olduğuna olan inancın hemşirelik uygulamalarında yaşama geçirilmesi şeklinde tanımlanmıştır (Acaroğlu ve Şendir, 2012). BB algısı, hastanın bakış açısıyla yorumlandığında, belirli hemşirelik girişimleri ve genel hemşirelik sırasında bireysellik için destek sağlanması olarak tanımlanmaktadır (Suhonen vd., 2004; Suhonen vd., 2005). Bu bakım, hemşirelerin, hastanın inanç, değer, umut, ihtiyaç, isteklerini ve farklı sağlık gereksinimleri ve demografik durumlarını dikkate almalarını gerektirir (Suhonen vd., 2012). Yapılan bazı çalışmalar, bakım kalitesinin en önemli göstergesinin bireyselleştirilmiş bakım olduğunu ortaya koymaktadır (Weldam vd., 2017; Jiang vd., 2018; Kousoulou vd., 2019). Bireyselleştirilmiş bakım, birçok ülkede incelenmiştir ve çoğunluğu

hastaların bireyselleştirilmiş bakım algılarına odaklanmıştır (Rose, 2016). Hemşirelik öğrencilerinin hastalara gereken bakımı sağlayabilmeleri için: yeterli bilgi, uygulama becerisi ve karar verme yetisine sahip olmaları gerekmektedir (Mlinar, 2010). Chipman (1991)'ın yapmış olduğu çalışma sonucunda, hemşirelik öğrencilerinin bakım kavramını, kendini adama, hastanın ihtiyaçlarının uygun şekilde karşılanması ve hasta ve yakınları için konfor sağlayıcı önlemlerin alınması olarak algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır (Chipman, 1991). Mlinar (2010)'ın yapmış olduğu çalışmanın sonucunda ise öğrencilerin hemşirelik bakımının olmazsa olmazları olarak hastaya saygılı olma, onlara yardım etme ve onlara değer verme olarak tanımladıkları belirlenmiştir (Mlinar, 2010). Bu çalışma, intörn hemşirelerin BB hakkındaki bilgi, tutum ve görüşlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüş tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. İşe yeni başlayacak olan intörn hemşirelerin BB ile ilgili görüşlerini ortaya koyacak olması nedeniyle literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Amaç ve Araştırmanın Tipi

Bu araştırma İntörn Hemşirelerin Bireyselleştirilmiş Hemşirelik Bakımı Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi amacıyla planlanmış tanımlayıcı (betimsel) tipte bir çalışmadır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışma İzmir'de bir üniversitenin hemşirelik fakültesinde 2015-2016 eğitim öğretim döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2015-2016 yıllarında eğitimini sürdüren intörn öğrenciler oluşturmuştur (n=180). Araştırma örneklemine ise araştırmaya katılmayı kabul eden 130 intörn öğrenci (%72) alınmıştır.

Verilerin Toplaması

Araştırma verileri; Birey Tanıtım Formu ve Bireyselleştirilmiş Bakım Skalası-Hemşire (BBS-Hemşire) formları kullanılarak, anket doldurma tekniği kullanılarak toplanmıştır.

Birey Tanıtım Formu: Bu formda literatür bilgileri doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanan, intörn öğrencilerin cinsiyet, yaş, yaşadığı yer,

bireyselleştirilmiş bakım tanımı, bireyselleştirilmiş bakımın gerekliliğine inanma durumu, hemşirelik mesleğini kendilerine uygun bulma durumu gibi tanımlayıcı özelliklerini içeren 6 soru yer almaktadır.

Bireyselleştirilmiş Bakım Skalası- Hemşire (BBS-Hemşire) Formu: Suhonen ve ark. (2007) tarafından geliştirilen, ülkemizde Şendir vd. (2010) tarafından geçerlik ve güvenlik çalışması yapılmış olan BBS-Hemşire ölçeği 2 bölümden meydana gelir. Skalanın her iki bölümü de 17 maddeden oluşmaktadır. Skalanın birinci bölümünde (BBSA) intörn hemşirelerin bakım uygulamalarında hastaların bireyselliğini desteklemeleri, ikinci bölümünde (BBSB) ise hastanın bakımını bireyselleştirme algıları değerlendirilir. Formların alt boyutları ve içerdiği maddeler;

- 1) Klinik durum; 1-7 (KlinA Hemşire) ve 1-7 (KlinB Hemşire)
- 2) Kişisel yaşam durumu; 8-11 (KişA-Hemşire) ve 8-11 (KişB-Hemşire)
- 3) Karar verme kontrolü; 12-17 (KarA-Hemşire) ve 12-17 (KarB-Hemşire)

BBS-Hemşire'nin her bir bölümünden ve alt boyutlarından alınabilecek puan en az 1, en çok 5'dir. Puanların yüksek olması intörn hemşirelerin, genel olarak uyguladıkları hemşirelik uygulamaları esnasında hastaların bireyselliğini desteklediğini ve hastaların bakımını bireyselleştirme algılarının yüksek olduğunu gösterir. Skalanın uygulanması yaklaşık 15 dakikadır. Skalayı uygularken intörn hemşirelerden, BBSA- Hemşire için genel olarak verdikleri bakım uygulamalarında hastaların bireyselliğini nasıl desteklediklerine ilişkin genel tutumlarını, BBSB-Hemşire için en son vardiyada bakım verdikleri bilinçli hastaların bakımlarını dikkate almaları istenir (Suhonen vd., 2007; Şendir vd., 2010).

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizi Statistical Package for Social Science (SPSS) 20.0 paket programında gerçekleştirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde ortalama ve standart sapma yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın uygulanabilmesi için Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Etik Kurulu'ndan (Sayı no: 2016-

278) yazılı izin alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden sözlü izinleri alınmıştır. Bilgi edinilen tüm araştırmalarda cevapların gönüllü olarak verilmesi gerektiği için araştırmaya alınacak bireylerin gönüllü katılımlarına önem verilmiştir. Ayrıca, araştırmanın amacı, elde edilen sonuçların hangi amaçlarla kullanılacağı ve kendileri ile ilgili bilgilerin başkalarına açıklanmayacağı açıklandıktan sonra onayları, bilgilendirilmiş onamla yazılı olarak alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan intörn öğrencilerin çoğunluğunun (%74.6) kız öğrenci olduğu, öğrencilerin yarısından fazlasının (%64.6) 21-23 yaş grubunda olduğu ve neredeyse yarısına yakın bir kısmının yaşamlarının büyük çoğunluğunu bir şehirde geçirdiği saptanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları (n = 130)

Tanıtcı Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kadın	97	74.6
Erkek	33	25.4
Yaş		
21-23 yaş	85	64.6
24 yaş ve üzeri	45	35.4
Yaşamın Büyük Çoğunluğunu Geçirdiği Yer		
Büyükşehir	44	33.8
İl	53	40.8
Kasaba	15	11.5
Köy	18	13.8

Öğrencilerin BB hakkındaki bilgi ve BB'nin gerekliliğine inanma durumları incelendiğinde, araştırmaya katılan intörn hemşirelik öğrencilerinin %71.5'inin BB'yi kişiye özel bakım olarak bildiği, öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%96.9) BB'nin gerekli olduğuna inandığı sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2: Öğrencilerin BB Hakkında Bilgi ve BB'nin Gerekliliğine İnanma Durumlarına Göre Dağılımı (n = 130)

BB	n	%
BB'nin tanımı		
Biliyor	93	71.5
Bilmiyor	37	28.5
BB Gerekliliği mi?		
Evet, gereklidir.	126	96.9
Hayır, gerekli değildir.	4	3.1

*BB: Bireyselleştirilmiş Bakım

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının (%66.2) hemşirelik mesleğini kendilerine uygun buldukları belirlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3: Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğini Kendilerine Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılımı (n=130)

Hemşirelik Mesleğini Kendilerine Uygun Bulma Durumu	n	%
Evet	86	66.2
Hayır	44	33.8

Bireyselleştirilmiş Bakım Skalası-Hemşire formuna göre, BBS A-Klinik Durum ortalaması 3.80 ± 1.01 , BBS A-Kişisel Yaşam Durumu ortalaması 3.66 ± 1.01 , BBS A-Karar Verme Kontrolü ortalaması 3.77 ± 1.06 , BBS A ortalaması 3.72 ± 0.98 , BBS B-Klinik Durum ortalaması 3.86 ± 1.00 , BBS B-Kişisel Yaşam Durumu ortalaması 3.79 ± 0.96 , BBS B-Karar Verme Kontrolü ortalaması 3.82 ± 0.97 , BBS B ortalaması 3.83 ± 0.94 olarak hesaplanmıştır (Tablo 4).

Tablo 4: İntörn Hemşirelerin BBS A ve B Versiyonuna Göre Ortalamalarının Dağılımı

	Ortalama
BBS A-Klinik Durum	3.80 ± 1.01
BBS A-Kişisel Yaşam Durumu	3.66 ± 1.01
BBS A-Karar Verme Kontrolü	3.77 ± 1.06
BBS A Toplam Puan Ortalaması	3.72 ± 0.98
BBS B-Klinik Durum	3.86 ± 1.00
BBS B-Kişisel Yaşam Durumu	3.79 ± 0.96
BBS B-Karar Verme Kontrolü	3.82 ± 0.97
BBS B Toplam Puan Ortalaması	3.83 ± 0.94

*BBS: Bireyselleştirilmiş Bakım Skalası

TARTIŞMA

Hemşirelik eğitimi öğrenciye, hemşire olabilmesi için gerekli bilgi ve beceriyi kazandırmalı, öğrencinin bu bilgi ve becerileri içinde yaşadığı toplumu tanıyarak hayata geçirmesi sağlamalıdır (Karaöz, 2013). Öğrencilerin yarısından fazlasının BB'yi kişiye özgü bakım olarak bildikleri, çok az bir bölümünün ise BB hakkında bilgisinin olmadığı saptanmıştır.

Öğrencilerin çoğunluğunun BB'yi doğru tanımlamasının nedenin, lisans eğitimleri boyunca BB'nin sıkça vurgulanmış ve kliniklerde bakım verdikleri hastalarına BB veriyor olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Literatürde hemşirelik öğrencilerinin BB bilgi düzeylerini belirlemeye yönelik olarak yapılmış çalışmaya rastlanmamıştır. Güner vd. (2020)'nin öğrenci hemşireler ile yürüttükleri çalışmalarında;

öğrencilerin %74.6'sı bireyselleştirilmiş bakımı yararlı bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Karayurt vd. (2018)'nin hemşirelerle yürüttüğü çalışmada; hemşirelerin %78.9'u hastanede BB vermek için sunulan olanakların yetersiz olduğunu, %94.5'i BB vermeyi önemli bulduğunu, %46.5'i BB verdiğini düşündüğünü belirtmiştir. Son yıllarda gerçekleşen teknolojik gelişmeler, hemşirelerin rol ve işlevlerinde değişiklikler olmasında etkindir. Son zamanlarda hız kazanan bilimsel çalışmalar da; hemşirelik mesleği üyelerinin birçok mesleki değer kazanmalarına neden olmaktadır. Buna bağlı olarak, hemşirelerin sahip olduğu mesleki değerlerin BB'yi etkilediği görülmektedir (Toru, 2020). Öğrencilerin BB'nin gerekliliğine inanma durumları değerlendirildiğinde tamamına yakınının (%96.9) gerekli olduğuna inandığı belirlenmiştir. BB'nin ne olduğunu bilmeyen öğrencilerin, BB'nin gerekliliğine inanmadıklarını düşündürmektedir. Hemşirelik eğitiminde hastaların fiziksel gereksinimlerinin yanı sıra psikolojik ve sosyal yönleriyle bütüncül olarak ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır (Gürkan, 2009). Yapılan bazı çalışmalar da benzer olarak öğrencilerin sınıf düzeyi ve yaşları arttıkça hasta merkezli çalışma ve iletişim kurmada yaşadıkları sıkıntıların azaldığı, kendilerine olan güvenlerinin arttığı, psikomotor becerileri uygulamaya çalışmaktan ziyade, hastanın duygularına, düşüncelerine ve verilen bakımın kalitesini arttırmaya önem verdikleri gösterilmiştir (Orland-Barak ve Wilhelem, 2005; Hweidi ve Al-Obeisat, 2006).

Gençlik çağı hayatın en kritik ve en önemli dönemlerinden biridir. Gençlik çağının son birkaç yılında karar verilmesi gereken en önemli konu meslek seçimidir. Çünkü genç birey, seçtiği meslek doğrultusunda yaşam biçimini de belirlemiş olacaktır (Sarıkaya ve Khorshid, 2009). Araştırmaya katılan intörn hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik mesleğini kendilerine uygun bulma durumları değerlendirildiğinde, öğrencilerin yarısından fazlasının mesleği kendisine uygun bulduğu saptanmıştır. Bölükbaş ve Uzunsoy (2018)'un yapmış oldukları çalışma sonucunda öğrencilerin %52.7'sinin okudukları bölümü sevdikleri, %34.9'unun kısmen sevdikleri, %43.4'ünün iş olanağından dolayı, %15.1'inin puanı gereği ve %13.9'unun mesleği sevdiği için bölümü tercih ettiklerini bulmuşlardır

(Bölükbaş ve Uzunsoy, 2018). Benzer olarak Oğun ve Adıbelli (2020)'nin hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörleri araştırdıkları çalışmalarında, öğrencilerin okudukları bölüme ilişkin özellikleri incelendiğinde; yarıdan fazlasının hemşireliği ilk sırada (%52.3) ve isteyerek (%55.7) tercih ettiği bulunmuştur. Öğrencilerin çoğunluğu hemşirelik bölümünden memnun olmakla (%74.3) birlikte, mesleği benimsediklerini (%77.6) ve bölüm değiştirmeyi düşünmediklerini (%63.3) belirtmişlerdir. Öğrencilerin meslek seçiminde en önemli etken "Her zaman insanlara yardım etmek istemişimdir" ifadesi olmuştur (Oğun ve Adıbelli, 2020). Mesleği isteyerek seçen bir birey; mesleğini severek yapar, çalıştığı kurumu ve meslektaşlarını sever, mesleki ilişkileri ve iş doyumları yüksek olur ve buna bağlı olarak da çalışma ortamlarını pozitif olarak algılarlar (Mollaoglu vd., 2010).

BBS A sonucunda bulunan değerler öğrencilerin hastalara yardım etme biçiminin göstergesi, BBS B sonucunda bulunan değerler öğrencinin en son çalıştığı vardiyadaki hastalara sunduğu bakımla ilgili sonuçlardır. Öğrencilerin hastalar ile hastalık durumlarına ilişkin duyguları hakkında konuşmaları, hastalara durumları ile ilgili neleri bilmek istedikleri konusunda iletişim kurmaları ve bakımları esnasında sorumluluk verme durumları, hastaların duygularını anlama, korku ve endişeleri hakkında görüşmeleri, hastalık ya da sağlığın onları nasıl etkilediği hakkında bilgi almaları, hastalarla iletişim kurabilmek adına kolay bir dil kullanma gibi davranışları değerlendirilmiş ve bulunan ortalamalara göre öğrencilerin kısmen katılıyor cevabını daha çok seçtiği saptanmıştır. Güner ve ark. (2020)'lerinin yürütmüş olduğu çalışmalarında; BB verme ile ilgili öğrencilerin karşılaştığı engellerin; iletişim problemleri (%43), zaman yetersizliği (%39.9), malzeme eksikliği (%36) ve iş yükü fazlalığı (%35.3) şeklinde olduğu görülmüştür (Güner, Ovayolu ve Ovayolu, 2020). Doğan vd. (2019)'nin hemşirelik öğrencilerinin BB algıları ile ahlaki duyarlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında; öğrencilerin BBS A hemşire versiyonundan aldıkları ortalama toplam puanın 3.89 ± 0.81 olduğu belirlenmiştir. Pamuk (2017)'un hemşirelerle yapmış olduğu çalışmada BBS A puan ortalamasını 3.48 ± 0.82 olarak saptamıştır (Pamuk, 2017). Bulunan bu

sonuçlar bizim çalışmamızla benzerlik göstermektedir. Karayurt vd. (2018)'nin hemşirelerin BB verme durumlarını ve görüşlerini inceledikleri çalışmalarında BBS-A toplam madde puan ortalaması 3.72 ± 0.80 , alt boyut madde puan ortalamalarının ise; klinik durum 3.96 ± 0.82 , karar verme kontrolü 3.82 ± 0.89 , kişisel yaşam durumunun 3.24 ± 1.11 olduğu, BBS-B toplam madde puan ortalamasının 3.93 ± 0.77 iken, alt boyut madde puan ortalamalarının ise; klinik durum 4.09 ± 0.83 , karar verme kontrolü 4 ± 0.86 , kişisel yaşam durumu 3.54 ± 0.95 olarak sıralandığı görülmüştür. Bu çalışmada BBS-A ve BBS-B'nin her ikisinin de karar verme kontrolü ve klinik durum alt boyutlarının bizim çalışma bulgularımızdan yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Bunun sebebi olarak, hemşirelerin mesleki deneyimlerinin öğrencilerden daha fazla olması, karar verme süreçlerini daha fazla yaşamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Kişisel yaşam durumu alt boyutunun bizim çalışmamızda bu çalışmadan daha yüksek bulunmasının nedeni olarak da hemşirelerin iş yükü ve çalışma şartlarından dolayı hastalardan veri toplama aşamasına yeteri kadar vakit ayıramamaları ve buna bağlı olarak da yeteri kadar bu alt boyutta girişim uygulayamamaları, öğrencilerin hastalarla daha uzun süre vakit geçirmeleri, veri toplamak için daha uzun zaman ayırmaları bu doğrultuda daha fazla girişim uygulayabilmelerinden dolayı böyle bir fark olabileceği düşünülmektedir. Eğitimcilerden beklenen önemli görevlerden biri, etkili iletişim kurabilen hemşireler yetiştirmeleridir. İletişim becerisine sahip olmayan bir hemşire, hastaya kaliteli bakım veremez (Dil vd., 2019). Tutuk vd. (2002)'leri hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerini belirlemek amacıyla yapmış oldukları çalışmalarında, son sınıf öğrencilerin %80.8'inin hasta ve ailesi ile iletişim sorunu yaşadığı sonucuna ulaşmışlardır. Hemşire hasta arasındaki etkileşimin öğrenilmesinin eğitim sürecinde gerçekleşeceği vurgulanmaktadır. Yapılan bazı çalışmalar da bunu destekler niteliktedir (Erigüç vd., 2014; Aebersold vd., 2013). Şahin ve Özdemir (2015)'in hemşireler ile yapmış olduğu çalışmada mezun olup mesleğe başlayan hemşirelerde iletişim becerilerinde artış meydana geldiği görülmüştür. Çalışmada, hemşirelerin yaş ve eğitim durumları

arttıkça iletişim becerilerinin arttığı, haftalık çalışma süresi uzağında ise iletişim becerilerinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır (Şahin ve Özdemir, 2015). Bizim çalışmamızda BBS A toplam puan ortalamasının 3.72 ± 0.98 , BBS B toplam puan ortalamasının 3.83 ± 0.94 olmasının sebebi olarak; hastaların intörn hemşireleri deneyimsiz olarak görmeleri, öğrencilerin el becerilerini geliştirmeye daha fazla önem vermeleri ve girişimsel işlemlere diğer konulardan daha çok öncelik veriyor olmaları gerekçe olarak gösterilebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkemiz ve diğer ülkelerde, BB'nin hemşire veya hasta tarafından değerlendirildiği çok sayıda çalışma bulunmasına karşın, öğrencilerin bireyselleştirilmiş bakım hakkındaki algılarını inceleyen yalnızca iki çalışmaya rastlanmıştır. BB ilkeleri doğrultusunda bakım veren hemşirelerin, bakım verdikleri hasta gruplarının memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğu göz önünde bulundurulduğunda (Weldam ve ark, 2017; Suhonen vd., 2012), BB'nin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. BB algısının gelişiminin sağlanmasında öğrencilik dönemi büyük önem taşımaktadır. Çünkü BB'nin önemi ve gerekliliği öğrencilere meslek hayatına başlamadan önce öğretildiğinde, mesleki yaşamlarında BB'yi bilerek ve inanarak hastaya yaklaşımları bu yönde gelişeceği düşünülmektedir. Hemşirelik bakımının hemşireliğin temeli olduğu, her insanın biricik ve tek olduğu eğitim hayatı boyunca vurgulanmalı, BB hakkında daha fazla bilgi edinmek adına öğrenciler araştırmaya teşvik edilmeli, BB sadece anlatımla kalmayıp öğrencilerin temel çalışma prensibi olmalı, hemşireliğin sadece girişimsel işlem yapmak ya da ilaç uygulamak olmadığı, hemşireliğin temelini bakım olduğu öğrencilere benimsetilmeli, öğrencilerin iletişim yeteneklerini geliştirmek adına hemşire-hasta, doktor-hemşire, hemşire-hemşire arası iletişim şeklinde demonstrasyonlar yapılmalı ve böylece daha kaliteli ve doyum verici bir hemşirelik bakımı vermeleri sağlanmalıdır.

SINIRLILIKLAR

Çalışma sınırlılığı olarak tek bir hemşirelik fakültesinde intörn hemşirelerle yapılmış olması ve fakülte öğrencilerinin tamamına ulaşamamasıdır.

KAYNAKLAR

- Acaroğlu, R., Şendir, M. (2012). Bireyselleştirilmiş Bakım Değerlendirme Skalaları. *İ. Ü. F. N. Hem Derg.* 20:10-6.
- Aebersold, M., Tschannen, D., Sculli, G. (2013). Improving nursing students communication skills using crew resource management strategies. *Journal of Nursing Education*, 52 (3):125-30. <http://dx.doi.org/10.3928/01484834-20130205-01>.
- Bölükbaş, N., Uzunsoy, E. (2018). Öğrenci Hemşirelerin Bakış Açısından Klinik Hemşirelerin Öğrencilere Yaklaşımları. *Hemşirelik Bilimi Dergisi*, 1(3) 27-33.
- Ceylan, B. (2014). Hemşirelikte Bireyselleştirilmiş Bakım. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 30(3):59-67.
- Chipman, Y. (1991). Caring: it's meaning and place in the practice of nursing. *Journal of Nursing Education*, 30, 171-175. <https://doi.org/10.3928/0148-4834-19910401-09>
- Dil, S., Çiçekoğlu, P., Yıldırım, T. (2019). İletişim Becerisi Eğitiminde Yenilikçi Yaklaşım: Standart Hasta Yöntemi Uygulanan Hemşirelik Öğrencilerinin Deneyimleri. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 21(1-2): 23-34.
- Diñç, L. (2010). *Bakım Kavramı ve Ahlaki Boyutu. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 74-82.
- Doğan, P., Tarhan, M., Kürklü, A. (2019). Hemşirelik Öğrencilerinin Bireyselleştirilmiş Bakım Algıları İle Ahlaki Duyarlılık Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 16 (2): 119-124.
- Erigüç, G., Şener, T., Eriş, H. (2013). İletişim becerilerinin değerlendirilmesi: Bir meslek yüksekokulu örneği. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 16 (1): 45-65.
- Güner, S.G., Ovayolu, Ö., Ovayolu, N. (2020). Hemşirelik Öğrencilerinin Bireyselleştirilmiş Bakıma İlişkin Durumlarının İncelenmesi. *DEUHFE*, 13(2), 74-81.
- Gürkan, A. (2009). Bütüncül Yaklaşım. Yoğun Bakımda Hastası Olan Aile Üyeleri. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi*, 13(1):1-5.
- Hweidi, I.M., Al-Obeisat, S.M. (2006). Jordanian nursing students' attitudes toward the elderly. *Nurse Educ Today*, 26(1): 23-30. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2005.06.003>
- Jiang, F., Zheng, S., Li, L. (2018). Individualized nursing care on coincidence rate of cerebral hemorrhage hypostatic pneumonia. *Biomedical Research*, 28.22.
- Karaöz, S. (2013). Hemşirelik Eğitiminde Klinik Değerlendirmeye Genel Bakış: Güçlükler ve Öneriler. *DEUHYO ED*, 6:149-58.
- Karayurt, Ö., Ursavaş, F.E., İşeri, Ö. (2018). Hemşirelerin bireyselleştirilmiş bakım verme durumlarının ve görüşlerinin incelenmesi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 163-169.
- Kasa, A.S., Gedamu, H. (2019). Predictors of adult patient satisfaction with nursing care in public hospitals of Amhara region, Northwest Ethiopia. *BMC Health Services Research*. <https://doi.org/10.1186/s12913-019-3898-3>

- Kousoulou, M., Suhonen, R., Charalambous, A. (2019). Associations of individualized nursing care and quality of oncology nursing care in patients diagnosed with cancer. *Eur J Oncol Nurs*, 41:33-40.
<https://doi.org/10.1016/j.ejon.2019.05.011>
- Mlinar, S. (2010). First and third-year student nurses' perceptions of caring behaviours, *Nursing Ethics*, 17(4), 491-500.
<https://doi.org/10.1177/0969733010364903>
- Mollaoğlu, M., Fertelli, T.K., Tuncay, F.Ö. (2010). Hastanede çalışan hemşirelerin çalışma ortamlarına ilişkin algılarının değerlendirilmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 5(15): 17-30.
- Oğlun, S., Adıbelli, D. (2020). Hemşirelik Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler. *ACU Sağlık Bil Derg*, 11(1):55-60.
<https://doi.org/10.31067/0.2020.242>
- Orland-Barak, L., Wilhelem, D. (2005). Novices in clinical practice settings: student nurses stories learning the practice of nursing. *Nurse Educ Today*, 25(6): 455-464.
<https://doi.org/10.1016/j.nedt.2005.04.006>
- Pamuk, K. (2017). Hemşirelerin bireysel iş yükü algısının bireyselleştirilmiş bakım algıları üzerine etkisi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, [Yüksek Lisans Tezi](#): Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon-Türkiye.
- Rose, P.M. (2016). Individualized care in the radiation oncology setting from the patients' and nurses' perspectives. *Cancer Nurs*, 39(5):411-422.
[DOI: 10.1097/NCC.0000000000000332](https://doi.org/10.1097/NCC.0000000000000332)
- Sarıkaya, T., Khorshid, L. (2009). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: Üniversite öğrencilerinin meslek seçimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 393-423.
- Suhonen, R., Schmidt, L.A., Radwin, L. (2007). Measuring individualized nursing care: Assessment of reliability and validity of three scales. *Journal of Advanced Nursing*, 59(1): 77-85.
<https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04282.x>
- Suhonen, R., Valimaki, M., Leino-Kilpi, H., Katajisto, J. (2004). Testing the individualised care model. *Scand J Caring Sci*, 18: 27-36.
<https://doi.org/10.1111/j.1471-6712.2004.00255.x>
- Suhonen, R., Valimaki, M., Leino-Kilpi, H. (2005). Individualized care, quality of life and satisfaction with nursing care. *J Adv Nurs*, 50: 283-92.
<https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2005.03391.x>
- Suhonen, R., Papastavrou, E., Efstathiou, G., Tsangari, H., Jarosova, D., Leino-Kilpi, H., et al. (2012). Patient satisfaction as an outcome of individualised nursing care. *Scand J Caring Sci*, 26(2):372-80.
<https://doi.org/10.1111/j.1471-6712.2011.00943.x>
- Sahin, Z.A., Özdemir, F.K. (2015). Hemşirelerin iletişim ve empati beceri düzeylerinin belirlenmesi. *G.O.P. Taksim E.A.H. JAREN*, 1(1):1-7.
DOI: [10.5222/jaren.2015.001](https://doi.org/10.5222/jaren.2015.001)
- Şendir, M., Acaroğlu, R., Kanan, N., Suhonen R., Katajisto, J. (2010). Bireyselleştirilmiş Bakım Ölçeği - Hemşire Versiyonu'nun Türkçe geçerlik ve güvenilirliği. 1.Temel Hemşirelik Bakımı Kongresi Kitabı, Ege Üniversitesi Basımevi Müdürlüğü, İzmir, sf: 129.
- Toru, F. (2020). Hemşirelik Uygulamalarının Kilit Noktası: Bireyselleştirilmiş Bakım. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(1), 46-59.
- Tutuk, A., Al, D., Doğan, S. (2002). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 6(2), 36-41.
- Türk Dil Kurumu (Internet). Güncel Türkçe Sözlük. Erişim adresi: <http://www.tdk.gov.tr/index.php> Erişim tarihi:22.02.2019
- Watson, J. (2012). *Human Caring Science: A Theory of Nursing*, 2nd ed. Denver, Colorado: [Jones & Bartlett Learning, LLC. p.1-11.](#)
- Weldam, S.W.M., Lammers, J.W., Zwakman, M., Schuurmans, M.J. (2017). Nurses' perspectives of a new individualized nursing care intervention for COPD patients in primary care settings: a mixed method study. *Appl Nurs Res*, 33: 85-92.
<https://doi.org/10.1016/j.apnr.2016.10.010>